

VÄRDET AV TIDIGA GEOTEKNISKA UNDERSÖKNINGAR

En liten kostnad som minskar stora risker

1 SLUTSATS

Tidiga geotekniska undersökningar handlar inte om att undersöka allt, utan om att undersöka rätt saker i rätt skede. När underlaget blir tydligare kan beställaren fatta bättre beslut, minska risken för oväntade kostnader och skapa bättre förutsättningar för både konsulter och entreprenörer.

Rätt kunskap om marken i rätt skede kan spara både tid, pengar och onödiga konflikter i byggprojekt.

Vad studien bidrar med:

- En tydligare bild av varför tidiga undersökningar är viktiga
- Bättre förståelse för dolda kostnader och risker
- Ökat fokus på rätt undersökning i rätt skede
- Större medvetenhet om att tidigare kunskap behöver tas tillvara

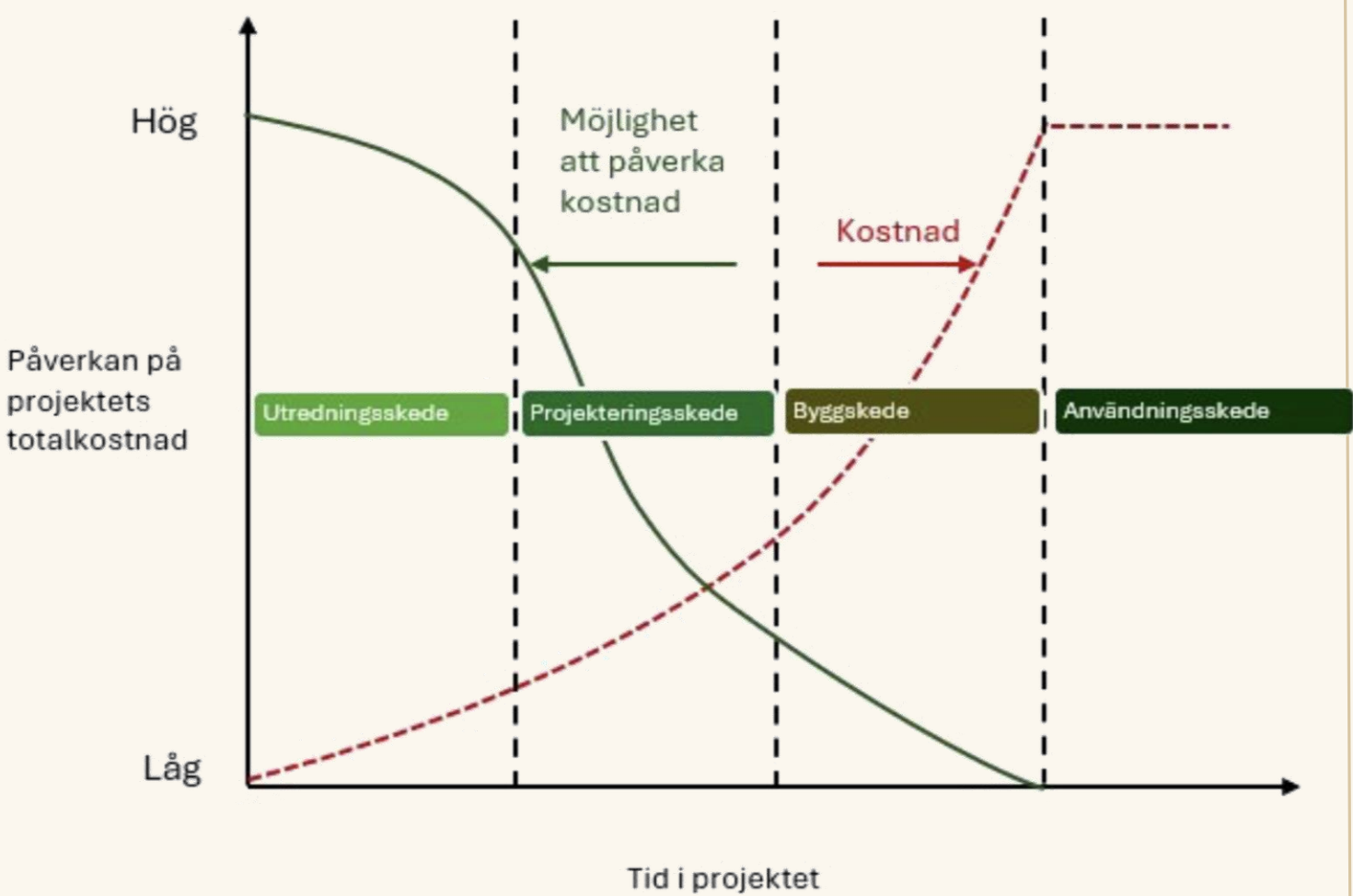
2 INLEDNING

Marken är byggprojektets dolda förutsättning. Den syns inte i den färdiga vägen, bron eller byggnaden, men kan avgöra både säkerhet, tid och kostnad.

Geotekniska undersökningar hjälper projektet att förstå markens bärförmåga, stabilitet och risker. Trots detta begränsas de ofta av tid och budget.

När marken undersöks för lite kan problem upptäckas först när bygget redan är i gång. Då kan lösningar behöva ändras, kostnader öka och samarbetet mellan aktörer påverkas.

Därför handlar frågan inte bara om marken i sig, utan om hur tidiga beslut fattas och hur mycket det kan kosta att veta för lite från början.

3 FRÅGESTÄLLNINGAR

- ? Hur påverkar tidiga geotekniska undersökningar projektets totala kostnad?
- ? Vilka problem kan uppstå när underlaget är begränsat eller bristfälligt?
- ? Vilka aktörer tjänar mest på att investera i undersökningar tidigt?
- ? Hur kan kunskap och information användas bättre mellan projekt?

4 METOD

Studien bygger på en kvalitativ metod och kombinerar litteraturstudie med semistrukturerade intervjuer. Metoden valdes för att fånga hur olika aktörer upplever värdet av tidiga geotekniska undersökningar i praktiken.

Litteraturstudie

- Branschdokument
- Rapporter
- Vetenskapliga artiklar
- Myndighetsdokument
- Facklitteratur

Intervjustudie

- Två beställare med tidigare kunskap som konsult
- Två konsulter med direkt koppling till geoteknik
- En entreprenör med erfarenhet från produktionsskedet

Från underlag till insikt

- Litteratur och intervjuer jämfördes
- Återkommande mönster identifierades
- Fokus låg på risk, ekonomi och kommunikation
- Aktörernas olika perspektiv vägdes samman

5 RESULTAT

När marken förstås tidigt blir projektet lättare att styra. Studien visar att geotekniska undersökningar inte bara handlar om borrhål och tekniska rapporter, utan om att skapa bättre beslut innan projektet har låst fast dyra lösningar.

- Det viktigaste är inte alltid fler undersökningar, utan rätt undersökningar vid rätt tidpunkt.
- För lite kunskap om marken kan leda till dyrare och mindre smarta lösningar.
- Om problem upptäcks först i byggskedet kan tidplan, ekonomi och samarbete påverkas.
- Ett tydligt underlag gör det lättare för aktörer att förstå riskerna på samma sätt.
- När gammal kunskap hamnar i “byrålådan” tvingas nya projekt ofta börja om från noll.

6 Diskussion

Det dyraste är inte alltid själva undersökningen, utan det som händer när kunskapen saknas. När marken är osäker kan projektet behöva välja lösningar som är mer försiktiga, mindre optimerade och dyrare än nödvändigt.

Därför bör geoteknik ses som en tidig nyckel till bättre beslut. Rätt kunskap om marken gör det lättare att planera smart, undvika sena överraskningar och använda tidigare erfarenheter i stället för att börja om från noll.

Därför behöver geoteknisk information inte bara samlas in, utan också bli användbar. När kunskapen delas, förstås och följer med vidare i projektet kan den bidra till bättre beslut, färre missförstånd och mindre risk för att samma problem upprepas.

KONTAKT / VIDARE LÄSNING